

LAITURI

Pyhäjärven suojeluprojektin tiedotuslehti 1/2006

Mitä suojeluprojekti
on tehnyt? s. 4-5

Järven käyttäjän ajatuksia:
**suojelijan
näkemys** s. 7

Pyhäjärven suojelun
jatkaminen s. 6

Tule mukaan kesän
jätevesikiertueelle! s. 8

LUE LISÄÄ HOITO-
KALASTUKSESTA
SIVULTA 4.

**Pyhäjärven
vedenlaatu hyvä** s. 3

Pyhäjärven suoje- lurahasto esittäytyy

Pyhäjärven veden laatu on yleisesti ottaen hyvä, mutta järveen vuosikauti- en saatossa tullut ravinnekuormitus on rehevöittänyt järveä ja aiheuttanut muun muassa veden samentumista ja leväkukintoja. Pyhäjärven puhdas vesi on tärkeä edellytys asukkaiden ja lomailijoiden virkistyskäytön lisäksi myös järven ammattikalastajille, teollisuusyrityksille ja matkailuyrittäjille. Turvataksaan Pyhäjärven suoje- lutoimet ja siihen tarvittavan rahoituksen alueen toimijat perustivat vuonna

1995 Pyhäjärven suoje- lurahaston. Suo- je- lurahasto toimii Pyhäjärvi- instituutin yhteydessä Kauttuan Ruukinpuistossa Eurassa. Rahaston ensimmäinen toimi- kausi päättyi vuonna 1999 ja toinen toimikausi on käynnissä vuoden 2006 loppuun. Rahaston toiminnasta vastaa projektipäällikkö FT Anne-Mari Ventelä. Pyhäjärven suoje- luprojekti muodostuu suoje- lurahaston ja monien yhteistyö- tahojen järvellä ja sen valuma-alueella toteuttamista, veden laadun parantami- seen tähtäävistä toimenpiteistä.

Rahaston jäsenet:

Euran kunta	Jujo Thermal Oy
Säkylän kunta	Lännen Tehtaat Oyj
Yläneen kunta	Sucros Oy
Oripään kunta	UPM-Kymmene Oyj
Alastaron kunta	HK Ruokatalo Oy/Siipikarjaliiiketoiminta
Kiukaisten kunta	Pyhäjärven kalastusalue
Rauman kaupunki	Pyhäjärven suoje- luyhdistys ry
Turun kaupunki	Lounais-Suomen
Ahlfstrom Kauttua Oy	vesisuoje- luyhdistys ry

MONIPUOLINEN TOIMINTA TUOTTAÄ TULOÄTA

Suoje- lurahaston toiminnan painopistealueita ovat:

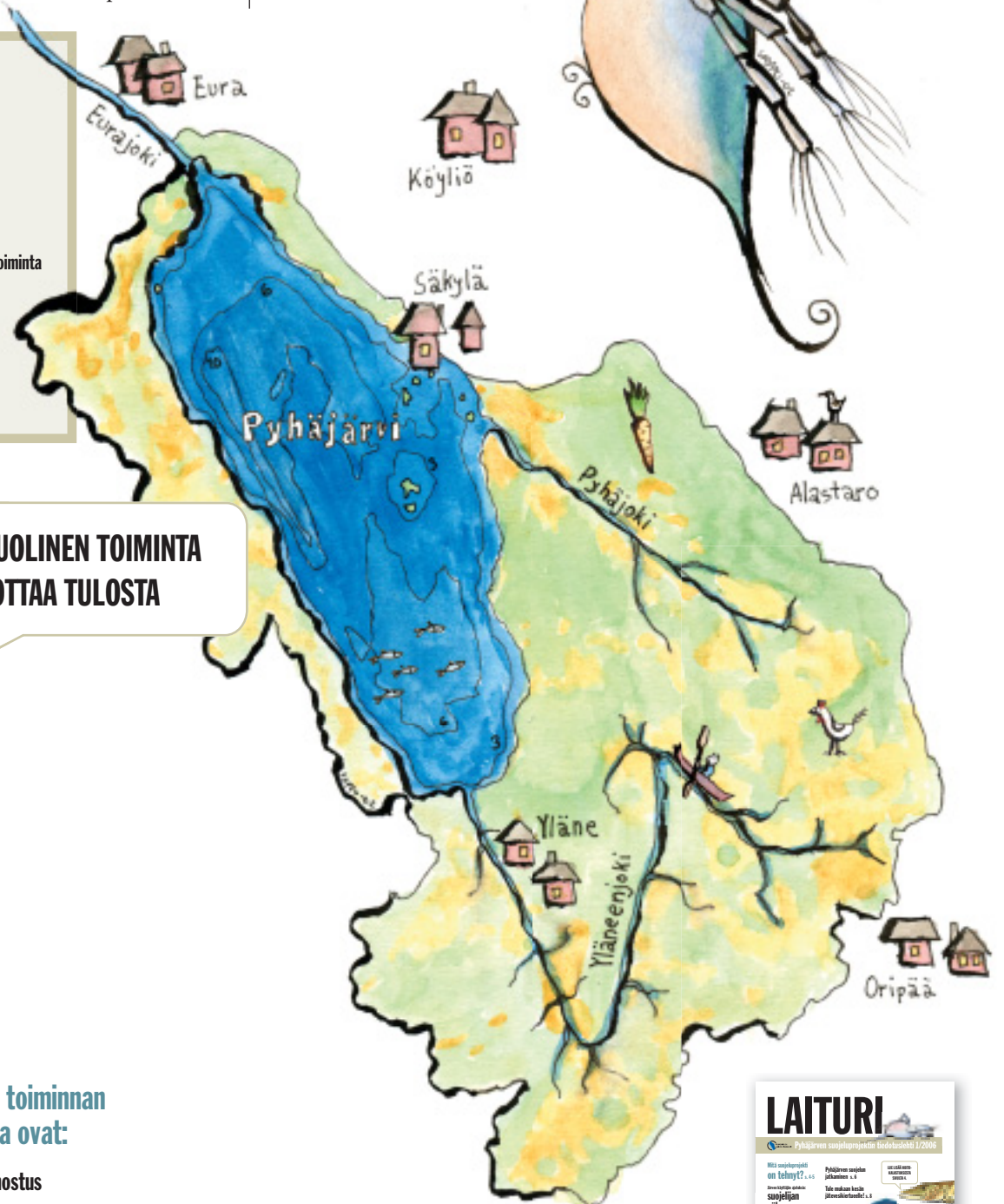
- Valuma-alueen kunnostus
- Järven kunnostus
- Haja-asutuksen jätevesien käsittely
- Tutkimus ja seuranta
- Tiedotus- ja koulutustoiminta
- Avustusrahas- to

Pyhäjärven perustiedot:

- Pinta-ala 154 km²
- Valuma-alueen pinta-ala 615 km²
- Tilavuus 840 miljoonaa m³
- Keskisyvyys 5,4 metriä
- Suurin syvyys 26 metriä
- Rantaviivaa 80 kilometriä

SUOJELU SUJUU YHTEISVOIMIN!

Säkyläläinen Pentti Heinonen on abkera Pyhäjärven kalastaja. Hänen ruokapöytänsä Pyhäjärven kala pääsee monta kertaa viikossa. (kuva: Turun Sanomat/Jorma Piblava)

PYHÄJÄRVI VOI JO PAREMMIN – SUOJELUTOIMET PURREET

Sateinen alkuvuosi 2005 nosti ulkoista kuormitusta

Ulkoisen kuormituksen vähentämisen tavoitteena oli, että Yläneenjoen ja Pyhäjoen kautta tuleva kokonaisfosfori- ja kiintoainekuormitus ovat pienempiä kuin keskimääräinen vuosikuormitus 1990-luvulla (fosforin osalta Yläneenjoki <7,9 tonnia/vuosi, Pyhäjoki <1,7 tonnia/vuosi). Kokonaisfosforikuormitus oli kuitenkin molempien jokien osalta korkeampi kuin tavoiteltu taso. Yläneenjoen tuoma fosforikuormitus oli 8,6 tonnia ja Pyhäjoen 1,8 tonnia vuonna 2005.

Syynä kohonneeseen ulkoiseen kuormitukseen oli vuoden 2005 poikkeuksellisen sateinen ja leuto tammikuu, joka näkyi myös jokien runsaina kokonaisfosforikuormituksina. Yläneenjoen kuormituksesta peräti 34 % ja Pyhäjoen kuormituksesta 27 % tuli tammikuussa. Myös kiintoainekuormituksesta merkittävä osa tuli tammikuussa.

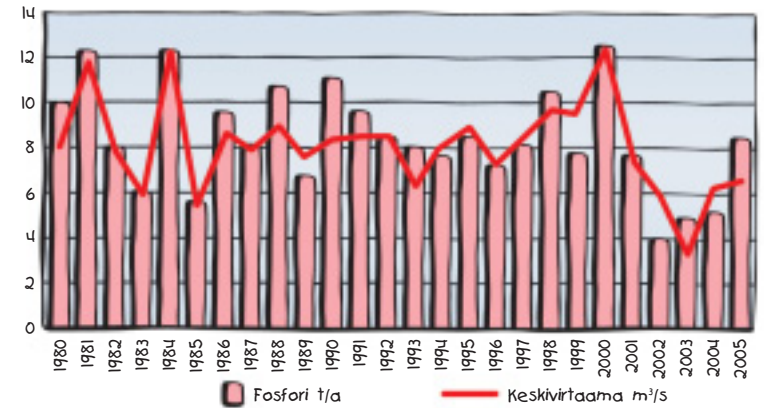
Pyhäjärven veden laatu oli hyvä

Ulkoisen kuormituksen noususta huolimatta Pyhäjärven veden laatu oli vuonna 2005 hyvä. Hyvä vedenlaatu

on seurausta sekä vuosien 2002-2004 alhaisesta ulkoisesta kuormituksesta että samaan aikaan toteutetusta erittäin tehokkaasta hoitokalastuksesta. Järven avovesikauden kokonaisfosforipitoisuus oli vuonna 2005 alhainen, 17,2 µg/l - keskiarvo 1990-luvulla oli 18,8 µg/l. Typpipitoisuus oli vuonna 2005 444 µg/l - 1990-luvulla keskimääräinen typpipitoisuus oli 475 µg/l. Järven ravintepitoisuuksien osalta oltiin siten 1990 - luvun keskiarvojen alapuolella.

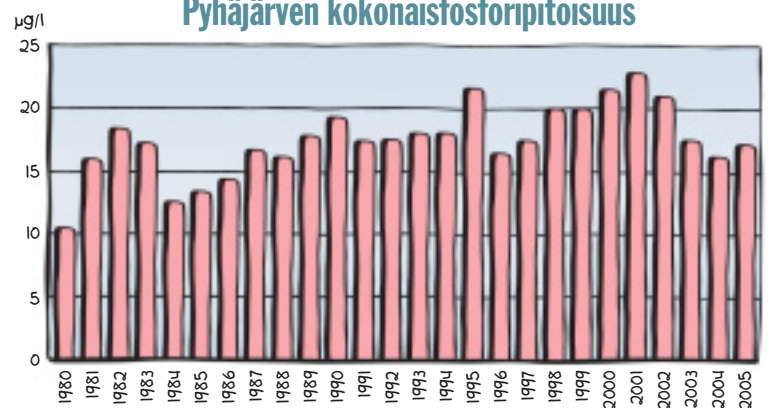
Pyhäjärven klorofyllipitoisuus oli myös keskimääräistä alhaisempi eli 6,3 µg/l, enimmillään klorofyllipitoisuus oli 9,5 µg/l vuonna 2000. Näkösyvyys oli viime vuonna 2,9 m. Ravintoverkon rakennetta kuvaava klorofylli/fosfori - suhde oli samalla tasolla kuin edellisena vuonna eli 0,37. Kasviplanktonin määrä nousi hieman ennätysalhaisesta edellisvuodesta. Eniten olivat lisääntyneet haitattomat pillevät. Muikkuvuosiluokasta 2005 näytti muodostuvan keskimääräistä parempi. Muikun keskipaino (n. 20 g) jäi tiheästä kannasta johtuen aikaisempia vuosia alhaisemmaksi, mutta kokonaissaaliista on tulossa varsin hyvä.

Yläneenjoen kokonaisfosforikuormitus ja keskivirtaama

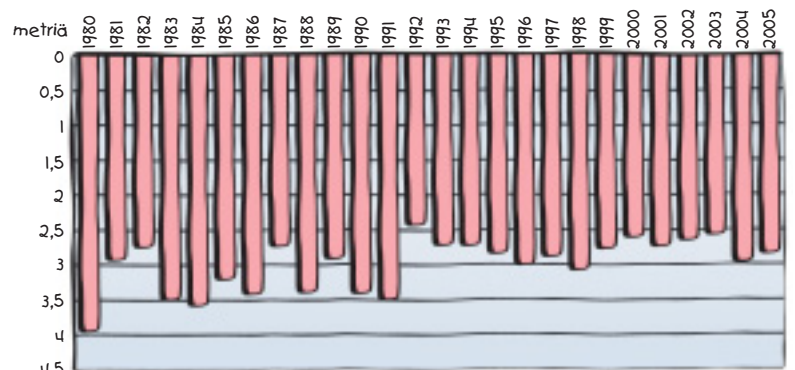
Yläneenjoen vuotuisen kokonaisfosforikuormituksen ja virtaaman kehitys 1980-2005. (Lounais-Suomen ympäristökeskus, helmikuu 2006)

Pyhäjärven kokonaisfosforipitoisuus

Pyhäjärven veden kokonaisfosforipitoisuus avovesikaudella vuosina 1980-2005. (Lounais-Suomen ympäristökeskus, helmikuu 2006)

Pyhäjärven veden näkösyvyys

Pyhäjärven veden näkösyvyys, avovesikauden keskiarvo vuosina 1980-2005. (Lounais-Suomen ympäristökeskus, helmikuu 2006)

TERVETULOA
PUOTIIN!

Pyhäjärvipuoti

Pyhäjärven suojelurahaston tuotteita on myytävänä Pyhäjärvi-instituutissa (Ruukinpuisto, Kauttua, puh. 02-838 0600, p-i@pyhajarvi-instituutti.fi). Myynnistä saatavat tuotot käytetään Pyhäjärven suojelutyöhön.

Pyhäjärvi-peli 10 €
Pyhäjärvi-aiheisia julisteita 2 €

Julkaisuja

- Pyhäjärvi- yhteistyöllä vauhtia vesiensuojeluun 15 €
- Kyläsuunnitelmat 5 €
- Yläneenjoki – vesiensuojelu ja virkistyskäyttö 5 €

Julkaisuja löytyy lisää Pyhäjärvi-instituutin nettisivuilta www.pyhajarvi-instituutti.fi, joiden kautta niitä voi myös tilata. Postitse toimitettaviin tilauksiin lisätään postituskulut.

MEITÄ ON PALJON
PYHÄJÄRVESSÄ.

PYHÄJÄRVI

maailman suurin hoitokalastettu järvi

Pyhäjärven kalojen runsaus takaa ammattikalastajille leivän pöytään, mutta vähempiarvoisen kalan suuri määrä vaikuttaa haitallisesti veden laatuun. Tämän vuoksi järveä onkin hoitokalastettu ahkerasti. Hoitokalastukseen lukijat perehdyttää vs. projektipäällikkö Marjo Tarvainen.

Miksi hoitokalastus on Pyhäjärvellä tärkeää?

Hoitokalastuksen tavoitteena on ollut palauttaa 1990-luvun alkuun saakka vallinnut tilanne, jossa vedenlaatu pysyi hyvänä tehokkaalla ammattikalastuksella. Varsinainen kalastus on Pyhäjärvellä kaupallista pyyntiä, jonka pääkohteena on muikku. Vähempiarvoisen kalan poistokalastusta tehdään kaupallisen kalastuksen rinnalla.

Kalat vaikuttavat veden laatuun usealla tavalla. Kalasaaliin mukana poistuu merkittäviä määriä ravinteita, Pyhäjärven noin viidennes järveen tulevasta fosforista. Veden parempi laatu on järven ammattikalastuksen perusedellytys ja hoitokalastushankkeiden tavoitteena onkin turvata Pyhäjärven kalatalouden jatkuminen kestäväällä pohjalla.

Hoitokalastusta on jatkettu ja sen vaikutuksia seurataan vuoden 2006 loppuun muun muassa koekalastuksilla, planktonnäytteenotolla ja veden laatua seuraamalla.

Miten vähempiarvoisen kalan poistaminen vaikuttaa veden laatuun?

Oikein toteutettu kalastus vaikuttaa myönteisesti järven ravintoverkon rakenteeseen eli mm. kalakantoihin ja eläinplanktoniin. Eläinplanktonia syövien kalojen määrä vähenee, mikä lisää suurten vesikirppujen määrää. Suuret vesikirput ovat puolestaan tehokkaita levänsyöjiä ja pystyvät runsaina esiintyessään pitämään kasviplanktonin kurissa ja veden kirkaana. Muikku on Pyhäjärven tärkein eläinplanktonia

Mitä käytännössä on tehty?

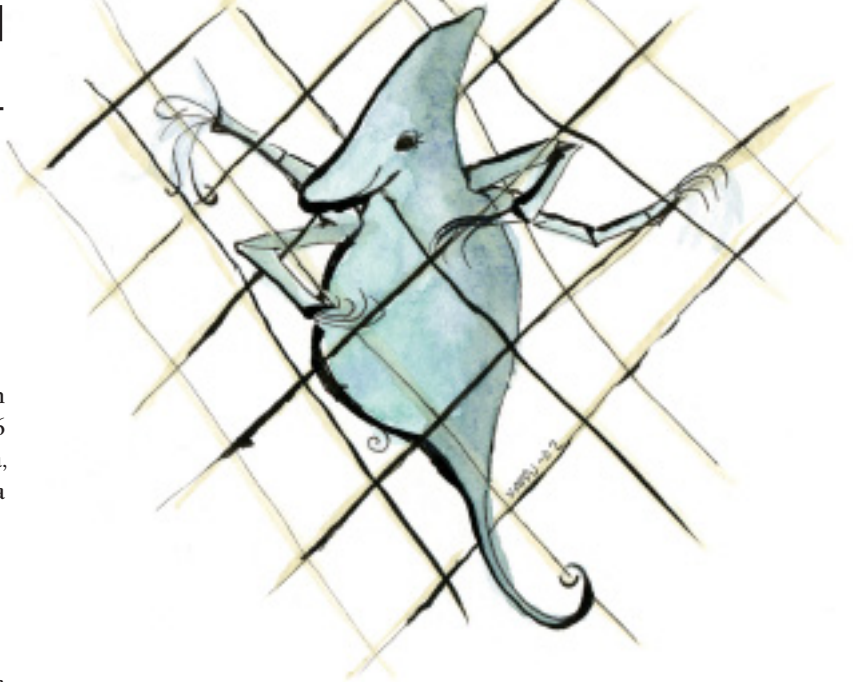
Pyhäjärven suojelurahasto on vuodesta 1995 tukenut taloudellisesti vähempiarvoisten kalalajien kuten kiiskan, kuoreen, särjen, salakan ja pienen ahvenen pyyntiä. Tehostettua hoitokalastusta on toteutettu hankerahoituksella vuodesta 2002 alkaen ja sen toteuttavat pääasiassa Pyhäjärven nuottakunnat. Tavoitteena oli lisätä vähempiarvoisen kalan pyyntiä siten, että hoitokalastussaalisi olisi vuosina 2002-2004 yhteensä yli 1 000 000 kg. Saalistavoite saavutettiin. Eniten järvestä poistettiin kiiskiä.

syövä kala, joten myös sen kannan koolta on merkitystä veden laadulle.

Miten käy hoitokalastuksen jatkossa?

Hoitokalastuksen jatkaminen olisi veden laadun ja kaupallisen kalastuksen kannalta tulevaisuudessa oleellista. Hankerahoituksen saaminen voi kuitenkin jatkossa olla entistäkin vaikeampaa. Kalataloutta tulisikin pyrkiä kehittämään siten, että hyvän vedenlaadun ylläpito olisi mahdollista kaupallisesti kannattavalla kalastuksella.

HOITOKALASTUS PARANTAA VEDEN LAATUA!

Tutkimus suojelutyön perustana

Pyhäjärveä on tutkittu intensiivisesti useissa tutkimushankkeissa. Toisen toimikauden aikana suojelurahaston tutkimus on keskittynyt muun muassa kahden hoitokalastushankkeen vaikutusten seuraamiseen. Järven sisäistä kuormitusta on tutkittu kansainvälisessä Suomen Akatemian rahoittamassa ja Pyhäjärven suojelurahaston pro-

jektipäällikkö FT Anne-Mari Ventelän johtamassa "Rehevöityneiden järvien toipumisen kokonaisvaltainen analyysi"-hankkeessa. Tutkimus onkin oleellinen osa Pyhäjärven suojelutyötä ja se on välttämätön edellytys arvioitaessa toteutettujen vesiensuojelutoimien onnistumista ja suunniteltaessa jatkotoimia.

Tutkittava kohde...	...mitä tutkimuksen avulla selvitetään
Pyhäjärven veden laatu	Eri tekijöiden vaikutus järven veden laatuun
Yläneen- ja Pyhäjoen veden laatu	Ulkoisen kuormituksen määrä ja vaihtelu
Kosteikkojen, laskeutusaltaiden ja suodattimien toimivuus	Menetelmien tehokkuuden arviointi jatkotoimien suunnittelun avuksi
Kasvi- ja eläinplankton	Kuormituksen ja hoitokalastuksen vaikutukset järven ekologiseen tilaan
Kalasto	Hoitokalastuksen vaikutukset
Sedimentti	Sisäisen kuormituksen ja rehevöitymishistorian ymmärtäminen
Suorakylvö	Viljelytavan vaikutus pelloilta tulevan kuormituksen määrään
Sosio-ekonomiset tutkimukset	Ihmisten suhde järveen ja sen rehevöitymiseen
Matemaattiset mallit	Järven toimintamekanismien ymmärtäminen

TAULUKOSTA SELVIÄÄ MIKSI MEITÄ VESIKIRPPUJAKIN TUTKITAAN AHKERASTI.

Imponojan kosteikon kunnostustyömaa.

Ulkoinen kuormitus kuriin valuma-alueen vesiensuojelutoimet

Pyhjäjärven suojelutyön tärkeimpänä tavoitteena on ollut järveen tulevan ulkoisen kuormituksen vähentäminen. Kysyimme suunnittelija Henri Vaaralalta tarkemmin kuormituksen vähentämiseksi tehdyistä toimista.

Mitä ulkoinen kuormitus tarkoittaa ja mistä sitä tulee Pyhjäjärveen?

Ulkoisella kuormituksella tarkoitetaan järveen joki- ja ojavesien sekä ilman mukana tulevaa ravinteiden ja kiintoaineen määrää. Pääosa kuormituksesta tulee Yläneenjokea ja Pyhäjokea pitkin. Lisäksi lähivaluma-alueelta järveen laskee kymmeniä oja. Valuma-alueen maatalous ja haja-asutuksen jätevedet ovat suurimmat kuormitusta aiheuttavat tekijät. Ilmalaskeumana järveen on arvioitu tulevan noin 20 % vuosittaisesta fosforikuormituksesta.

Miksi kuormituksen vähentäminen on tärkeää?

Kuormituksen vähentäminen on järven kunnostuksen lähtökohda, koska ravinteet ruokkivat kasviplanktonia, jonka lisääntyminen aiheuttaa leväkukintoja

ja samentaa vettä. Eli rehevöitymiseen johtaneisiin syihin on tärkeää puuttua ensin.

Mitä Pyhjäjärvellä on tehty kuormituksen vähentämiseksi?

Valuma-alueella on toteutettu yhteistyössä suojelurahaston, Lounais-Suomen ympäristökeskuksen ja alueen kuntien ja maanomistajien kanssa yli 100 vesiensuojelutoimenpidettä. Ojiin on rakennettu kosteikkoja, laskeutusaltaita, pohjapatojen ketjuja sekä erilaisia suodattimia, jotka pidättävät ravinteita ja kiintoainesta ja estävät niiden kulkeutumisen edelleen jokiin ja järveen. Joenvarsipelloille on perustettu suoja-vyöhykkeitä ja tehty kalkkisuodinoja. Myös peltojen salaojitusta on parannettu ja kunnostettu karjapihoja. Lisäksi alueen viljelijät ovat panostaneet suorakylvöön, jonka ainakin osittain

on osoitettu vähentävän ravinteiden valumista vesistöihin.

Haja-asutuksen jätevesistä tulevaa kuormitusta on vähennetty kiinteistökohtaisilla puhdistamoilla. Vapaa-ajan asuntoihin on tehty kompostikäymälöitä ja rahasto on myös avustanut asukkaita niiden rakentamiskuluissa. Kunnat ovat laajentaneet viemäriverkostoa mm. Eurassa järven länsiosissa sekä Yläneellä, mikä jatkossa vähentää oleellisesti jätevesikuormitusta.

Uusia kohteita rakennetaan edelleen. Yläneenjoen latvaosiin Makkarkosken kylään valmistui kaksi kosteikkoa sisältävä kohde kevään 2006 aikana. Kosteikot maisemoidaan alkukesän aikana, kun tulvat ovat laskeneet. Kohteiden kunnossapito on myös tärkeää. Laskeutusaltaita pitää tyhjentää ja suodattimia kunnostaa aika ajoin. Esimerkiksi Säkylässä sijaitseva Lusikkaajan

maasuodatin uusittiin ja Yläneenjokeen laskevan Imponojan kosteikko kunnostettiin vuoden 2005 aikana.

Onko kuormitusta saatu vähennettyä toivotusti ja mitä jatkossa pitäisi tehdä?

Kuivina vuosina 2002 ja 2003 kuormitus vähentyi merkittävästi. Viime vuonna kuormitusta kuitenkin tuli jälleen runsaammin, johtuen sateisesta ja leudosta tammikuusta. Vesisateiden mukana talvella paljaana olevilta pelloilta valuu maa-ainesta ja ravinteita suoraan vesistöihin. Haasteellista onkin oletetun ilmaston lämpenemisen ja talven aikaisten vesisateiden lisääntymisen vaikutus maataloudesta tulevaan kuormitukseen. Pelloilta vesistöihin tulevien ravinteiden määrää pitäisi siis edelleen pyrkiä vähentämään ja erityisesti estää ravinteiden liikkeellelähtö pellosta.

Asukkaat mukana järven ja rantojen kunnostamisessa!

Pyhjäjärven veden laatuun kohdistuneiden toimien lisäksi järvellä on myös parannettu rantojen virkistyskäyttämömahdollisuuksia ja kehitetty asukaslähtöistä vesiensuojelua. Tästä työstä kertoo suunnittelija Heli Nukki.

Vuosina 2002-2004 toteutetussa Rannalla-hankkeessa pitkälti asukkaiden talkootyönä kunnostettiin mm. Honkalan uimarantaa ja siistittiin ja raivattiin järven ja myös jokien rantoja. Lisäksi hankkeessa valmistui rantojen kunnostus- ja yleissuunnitelmia sekä alueen kylille kyläsuunnitelmia.

- Kyläsuunnitelmien tärkeänä osana

on Pyhjäjärvi ja vesiensuojelun kehittäminen. Kyläsuunnitelmia tehtiin Lännen, Uudenkylän, Sydänmaan, Pyhäjoen, Vähäskylän, Uudenkartanon, Tourulan ja Keihäskosken sekä Narvintienoon alueille.

Helin mukaan asukkaiden saaminen mukaan käytännön vesiensuojelutyöhön onkin ollut Pyhjäjärven

suojeluprojektin eräänä keskeisenä tavoitteena. - Pyhjäjärvi on ollut eräänä mallikohteena asukaslähtöistä vesiensuojelua kehittäneessä Omajärvi-hankkeessa.

Erityisesti lapsille ja nuorille kohdistetulle vesiensuojelutiedolle on Helin mielestä olemassa selkeä tarve. - Lasten ja nuorten mielenkiinnon herättäminen vesiensuojelutyöhön on tärkeää järven tulevaisuuden kannalta! Tätä tarvetta ja Pyhjäjärven liittyvää tietouden levittämistä pyritään edistämään mm. valmistuneella Pyhjäjärvi-pelillä. Heli kuvailee Pyhjäjärvi-peliä afrikantähtityyppiseksi lautapeliksi, jossa järveä

kiertämällä tutustutaan mm. alueen merkittäviin luontokohteisiin, kalastukseen, historiaan, rehevöitymisen syihin ja vesiensuojeluun.

Peli tehtiin osana suojelurahaston vuosina 2002-2005 toteutettua pyhajarvensuojelu.net -hanketta. Pelin lisäksi hankkeessa kehitettiin Pyhjäjärven suojeluprojektin kotisivuja, järjestettiin vesiensuojeluun liittyviä tutustumisretkiä ja tempauksia sekä rakennettiin valuma-alueella oleville vesiensuojelukohteille infotauluja, Heli kertoo. - Hankkeessa ideoitin myös nyt käsissäsi oleva Laituri-lehti!

Pyhäjärven suojelutyön jatkosuunnitelmat käynnissä

HELMI VIELÄ KIRKKAAMMAKSI

Pyhäjärven tila on kohentunut viime vuosien aikana niin kuin tämän lehden artikkeleistakin käy ilmi. Suojelu- ja kunnostustoimet sekä muutaman vuoden takainen kuivien kesien jakso

Yhteistyöllä samaan suuntaan

Yhteistyö Pyhäjärven tilan kohentamiseksi on valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin mittavaa: Asukkaat, kunnat,

Tiedotus, koulutus ja monenlainen osallistuminen ovat lisänneet tietoa ja tietoisuutta.

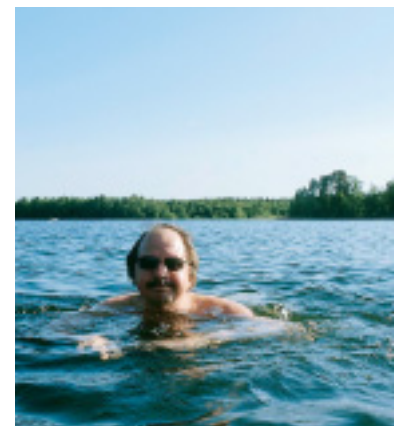
Tarpeita edelleen, tulokset kannustavat

Järven kyky toipua on voitu osoittaa viime vuosina, mutta ulkoisen kuormituksen vähentämistä täytyy jatkaa, ettei tilanne huonone uudelleen. Emme voi vielä ennustaa toipumisen kestoa. Tarvitaankin lisää nykyisistä toimista parhaita, tarvitaan vanhojen kohteiden kunnostusta ja huoltoa, mutta tarvitaan myös uusia keinoja ja menetelmiä. Myös sisäinen kuormitus on saatava pienemmäksi. Suuren haasteen aiheuttaa ilmastonmuutos ja lyhyelläkin aikavälillä suuret sään vaihtelut vuosittain. Maatalous ja kalatalous ovat tärkeitä järven tilan kannalta ja niiden kautta sään vaihtelut vaikuttavat eniten. Tarpeita löytyy monia, tulokset kannustavat jatkamaan.

Suojelu- ja kunnostus pitkäjänteistä työtä

Vaikka tuloksia on saavutettu, ehkä jopa ennakoitua nopeamminkin, työtä täytyy edelleen tehdä. Nykytilankin säilyttämisen vaatii järven hoidon pitkäjänteistä jatkamista. Suojelurahaston nykyinen

toimikausi päättyy tämän vuoden lopussa. Valmistelu suojelu- ja kunnostustöiden jatkamiseen on alkanut. Tarve on tiedostettu ja tahto jatkoon tuotu esille. Esimerkiksi järven rantakunnat ovat rahaston valtuuskunnassa ilmaisseet lähtevänsä ainakin nykyisellä vuosipainostuksella jatkamaan työtä. Keväästä

alkusyksyyn käytävien valmistelujen ja neuvottelujen aikana täsmentyy suojelu- ja kunnostusohjelman sisältö sekä kuntien, yritysten ja muiden tahojen osallistuminen työhön. Meillä kaikilla olkoon tavoite, ettei seudun helmi himmene vaan kirkastuu entisestään.

Erkki Salomaa
Toiminnanjohtaja
PYHÄJÄRVI-INSTITUUTTI

ovat yhdessä parantaneet järven tilaa. Toimenpiteet ovat pureet. Tutkimus on viritetty suuntaamaan toimia oikein. Seurannan avulla tiedetään tilanne ja voidaan arvioida tulosten vaikutuksia. Valuma-alueelle tehdyt ulkoista kuormitusta vähentävät toimet ja sisäistä kuormitusta pienentävä hoitokalastus täydentävät toisiaan. Yhteisvaikutuksella on saatu aikaan paraneva kehitys.

yritykset, viljelijät, kalastajat sekä tutkimus ja hallinto ovat muodostaneet yhteisen foorumin ja yhteisen suunnan. Osoituksena siitä on paitsi yhteinen toiminta ja ohjelma, erityisesti sen rahoittaminen. Kun seudun oma rahoitus on merkittävä, niin se on - osaamisen ohella - vakuuttanut myös maakunnalliset ja valtakunnalliset rahoituslähteet tukemaan yhdessä asetettuja tavoitteita.

Pyhäjärven kauneus on parhaimmillaan aamu- ja iltauringossa. Säilyttäkäämme järvi kauniina tulevillekin sukupolville.

Järven käyttäjän ajatuksia: PYHÄJÄRVI – MONIEN MAHDOLLISUUKSIEN JÄRVI

Säkylän Pyhäjärveen ensimmäisen kosketuksen sain, kun ollessani alle kymmenvuotias pääsin Mellilän 4H-yhdistyksen kesäleirille mukaan. Sen pitopaikkana oli Arenan ranta Säkylässä. Mieleen on jäänyt varsinkin järven suuruus, pienestä pojasta se tuntui valtavalta. Ja myös suuret laineet tuulisella säällä olivat ihmeellisiä.

Seuraava kosketus järveen tapahtui muutaman vuoden päästä talvella, käytiin katsomassa jäärata-ajaja. Sitten kului taas muutama vuosi, ennen kuin matka suuntautui kohti Pyhäjärveä. Nyt Yläneen Kalikkaan Loimaan omistamalle rannalle uima- ja saunareissulle. Sitten olivatkin vuorossa Eenokin ja Valasrannan tanssilavat, kun ajokortti oli taskussa. Järven kauneutta sai ihailla tanssien yhteydessä.

Varusmiespalveluksen yhteydessä Porin Prikatissa järvi tuli entistä tutummaksi muun muassa vesistöökoulutuksen yhteydessä ja uintireissuilla varusmiesten uimarannalle. Käytiinpä joskus iltalomilla vähän järvellä onkimassakin.

Sittemmin Kadettikoulun jälkeen Porin Prikatissa palvellessani tuli järvi ja sen suojeleasiat hyvin tutuiksi. Pyhäjärven Suojeluyhdistyksen hallituksessa olen ollut lähes kaksikymmentä

vuotta. Yhdistyksen puheenjohtajana toimin melkein kymmenen vuotta ja nyt keväällä luovuin tehtävästä Alastaroon muuton vuoksi. Ja oli jo muutenkin aika antaa uusien tuulten puhaltaa.

Suojelutoimilla Pyhäjärven rehevöityminen ja myös sinileväkukinnot on saatu vähenemään. Meidän jokaisen järven käyttäjän on tehtävä kaikkemme hyvän kehityssuunnan jatkumiseksi.

Aina ei tule mietittyä, mitä kaikkea Pyhäjärven tarjoo. Paitsi, että se antaa noin 1500

kesämökin asukkaille upean paikan viettää vapaa-aikaa, tarjoaa se myös monille tuhansille ja taas tuhansille mökittömille paikan viettää aikaa niin kesällä kuin talvellakin. Monet ovat tapahtumat, joita järvellä järjestetään. On uistelukilpailuja, onkikilpailuja, pilkkikisoja, jääpurjehduskisoja, kuutamohiihtoja, soutu tapahtumia ja niin edelleen.

Lintutornin valmistuminen Säkylän Sarvonlahteen on tuonut esille Pyhäjärven erinomaisena lintujärvenä. Nyt tulee kaukaakin lintuharrastajia siivekkäitä katsomaan ja samalla ihailemaan järven kauneutta.

Meidän jokaisen Pyhäjärven käyttäjän pitää muistaa järven suojeleasiat. Kaikissa toimissamme järvellä on pidettävä mielessä mitä voin tehdä järven hyväksi. Aiheutanko omalla toiminnallani sen rehevöitymistä ja estänkö rehevöitymisen jatkumista? Haluanko säilyttää järven tulevillekin sukupolville kauniina, puhtaana ja monia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia tarjoavana aarteena?

Teksti ja kuvat:

Erkki Kallio

Luontokuvaaja, everstiluutnantti

JÄTEVESIKIERTUE

Pyhjärven suojelurahasto järjestää jätevesikiertueen, joka tarjoaa mökkiläisille ja omakotitaloasujille tietopaketin jätevesiasioista. Kiertueella on mukana asiantuntijamme sekä useimmilla koh-teilla myös paikallisen kunnan teknisen puolen edustaja. Heiltä voi kysyä neuvoa jätevesiin liittyvissä asioissa. Paikalla on saatavissa tietoa erilaisista jätevedenpuhdistusmenetelmistä. Kiertueella on tarjolla myös Pyhjärven suoje-luun liittyvää tietoa sekä Pyhjärvipuoti, josta voi ostaa mm. Pyhjärvi -pelin, julisteita ja Pyhjärven suojelurahaston julkaisuja. Kiertuetarjouksia!

**TERVETULOA
JÄTEVESIKIERTUEELLE!**

Lisätietoja:
Pyhjärvi-instituutti/
Pyhjärven suojelurahasto
puh. 02-838 0600

Kiertueen yksityiskohtainen aikataulu on nähtävissä Alasatakunnassa ja Turun Sanomissa. Aikataulu on myös Pyhjärven suojelurahaston nettisivuilla (www.pyhajarvensuojelu.net).

Tervetuloa Turun Sanomien
**TREFFEILLE
SÄKYLÄÄN**
Torstaina 15. 6. 2006

Turun Sanomien toimittajat vastaavat kysymyksiisi. Muu henkilökuntamme palvelee ja neuvoo Turun Sanomia koskevilla asioissa.

Tule hakemaan päivän lehti. Kysy lisäksi Turun Sanomien hyviä tarjouksia!

Tilaustarjous

**Tilaa 5 viikkoa
saat 8 viikon lehdet.**
Etusi on 12 euroa!

Soita maksuttomaan palvelunumeroomme

0800 122 422

numero palvelee sinua arkisin 8.15–17.00 ja lauantaisin 8.15–14.00. Muista kertoa tarjoustunnukseksi **60908**, niin saat varmasti kaikki sinulle kuuluvat edut.

Turun Sanomat

Julkaisija Pyhjärven suojelurahasto
Pyhjärvi-instituutti, Ruukinpuisto, Sepäntie 127, 27500 Kauttua (Eura), puh. 02-838 0638, fax 02-838 0660
Sähköposti info@pyhajarvensuojelu.net **Kotisivu** www.pyhajarvensuojelu.net
Toimittajat Sari Koivunen, Marjo Tarvainen, Henri Vaarala, Mika Mäkelä
Taitto TS-Mainos, Markus Jauhiainen
Kuvitus Vappu Ormio **Kuvat** Pyhjärven suojelurahaston kuva-arkisto
Painopaikka NewPrint Raisio, 8500 kpl, 2006

www.pyhajarvensuojelu.net